

**Ημερίδα «Ασφάλεια Τροφίμων: Προκλήσεις και Δυνατότητες στα
πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την συνεργασία της
Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων»**

**10 Ιουλίου 2008,
Ξενοδοχείο Κλεοπάτρα
9:00 – 13:00 μ.μ**

**Ομιλία Πέτρου Μάρκου, Πρόεδρου του Κυπριακού Συνδέσμου
Καταναλωτών**

«Καταναλωτές και Ασφάλεια Τροφίμων»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- Η ασφάλεια των τροφίμων έχει καταστεί το κλειδί, όχι μόνον όσο αφορά τη δημόσια υγεία, αλλά επίσης την ικανοποιητική λειτουργία της αγοράς και της κοινωνίας σαν σύνολο. Είναι ένα θέμα που μάς αφορά όλους συνεχώς. Σε ένα ανοικτό και παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, η κοινοτική και η εθνική δράση είναι απαραίτητη ώστε να διασφαλίζεται ότι, τα προϊόντα που καταναλώνει κάθε πολίτης, από το ένα άκρο της Ευρώπης στο άλλο, είναι από τα ασφαλέστερα στον κόσμο.
- Ο όρος τροφή μπορεί να ερμηνευθεί ως κατάλληλη νωπή, ψημένη ή επεξεργασμένη βρώσιμη ουσία, που όταν καταναλωθεί από τον άνθρωπο ή τα ζώα δεν προκαλεί κίνδυνο για την υγεία στους καταναλωτές. Η διασφάλιση των προνοιών

αυτής της ερμηνείας είναι η διαδικασία της ασφάλειας των τροφίμων. Παράλληλα, κάθε πολίτης έχει δικαίωμα σε υγιεινή, ποιοτική και ποικίλη διατροφή. Κάθε πληροφορία σχετική με τη σύνθεση, τη διαδικασία παρασκευής και τη χρήση των τροφίμων πρέπει να είναι σαφής και ακριβής.

ΚΥΡΙΩΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Παραδοσιακά η ασφάλεια των τροφίμων αποτελούσε μόνο θέμα επιθεωρήσεων σε σφαγεία ή εγκαταστάσεις παραγωγής. Η ταχύτητα, όμως, των κοινωνικο-οικονομικών αλλαγών κατά τη διάρκεια των τελευταίων τριάντα χρόνων, έχουν διαφοροποιήσει τον τρόπο της παραγωγής, της επεξεργασίας, της πώλησης και της κατανάλωσης γεωργικών προϊόντων. Έφεραν επίσης νέες ασθένειες των ζώων, εντατική και βιομηχανοποιημένη φύλαξη, νέες μεθόδους αναπαραγωγής και τροφής, και είχαν σαν αποτέλεσμα την επέκταση του διεθνούς εμπορίου ζώων. Όλα αυτά, άλλαξαν τον τρόπο ζωής και τις απαιτήσεις των καταναλωτών για καλύτερα επίπεδα ποιότητας, και η ανάγκη για μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση στο θέμα της ασφάλειας των τροφίμων έγινε πιο επιτακτική παρά ποτέ.
- Κατά τη δεκαετία του 1990, μια σειρά από κρίσεις που οφείλονταν στα τρόφιμα, όπως αυτή της νόσου των τρελών αγελάδων, σηματοδότησαν την αλλαγή πορείας, αναφορικά με την προστασία των καταναλωτών και την ασφάλεια των τροφίμων. Έφεραν στο φως τα όρια της κοινοτικής νομοθεσίας και επέσπυραν έντονες αντιδράσεις από τη μεριά των δημόσιων αρχών.
- Η Λευκή Βίβλος για την Ασφάλεια των Τροφίμων (που δημοσιεύτηκε τον Ιανουάριο του 2000) ήταν μια από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για να τοποθετηθεί ο καταναλωτής στην πρώτη θέση και να επανακτήσει την αυτοπεποίθησή του αναφορικά με την προμήθεια τροφίμων. Η Λευκή Βίβλος παραθέτει τις γενικές αρχές του περί τροφίμων νόμου, συμπεριλαμβάνοντας την προσέγγιση «από τη φάρμα-στο τραπέζι», και παρέχοντας τη

νομική βάση για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων.

- Η προσέγγιση «από τη φάρμα – στο τραπέζι» επινοήθηκε από το 1996, αφού αναγνωρίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το γεγονός ότι, τα βιολογικά και χημικά στοιχεία που προκαλούν δηλητηριάσεις είναι πολλά και ποικίλα και σχεδόν όλα έχουν ένα κοινό παρονομαστή, το γεγονός ότι συνοδεύουν το ζώο από τη φάρμα στο τραπέζι. Με αυτή την έννοια, οποιαδήποτε προσπάθεια για διατήρηση ψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το τι συμβαίνει σε όλα τα στάδια της αλυσίδας παραγωγής.
- Αυτή η προσέγγιση απαιτεί αυστηρή εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων σε όλα τα επίπεδα της διατροφικής αλυσίδας. Τονίζει επίσης την ανάγκη για αλληλεπίδραση/συνεργασία μεταξύ όλων των φορέων σε όλη την διατροφική αλυσίδα, από τον βιομήχανο παραγωγό τροφών για ζώα μέχρι τον κάθε καταναλωτή (δηλαδή, πρωτογενής παραγωγή, μεταφορά και διακίνηση ζώων, και η προώθηση προς την λιανική αγορά).
- Ανεξάρτητα από τα πιο πάνω, η ευθύνη του καταναλωτή είναι πρωταρχικής σημασίας για τη διασφάλιση του ψηλότερου επιπέδου προστασίας για τον καταναλωτή. Οι καταναλωτές είναι τελικά υπεύθυνοι για το σεβασμό των βασικών κανόνων υγιεινής (δηλαδή σωστή φύλαξη, χειρισμό και μαγείρεμα της τροφής κλπ) ακολουθώντας τις οδηγίες στις ετικέτες όπως επίσης και στο να τηρείται ενήμερος αναφορικά με τις ημερομηνίες λήξης και τα συστατικά της τροφής και τις μεθόδους παρασκευής.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

- Οι καταναλωτές, όντας καλύτερα ενημερωμένοι και καλύτερα οργανωμένοι, έχουν όλο και μεγαλύτερες απαιτήσεις όσον αφορά την ποιότητα των τροφίμων που οι επαγγελματίες του κλάδου δεν μπορούν πια να αγνοούν. Επιπρόσθετα η ανησυχία των καταναλωτών διογκώθηκε στο παρελθόν από την αδυναμία ορισμένων εταιρειών τροφίμων να ανταποκριθούν με υπευθυνότητα και συνέπεια στην αυτονόητη υποχρέωσή τους, η οποία δεν είναι άλλη από την αξιόπιστη και αποτελεσματική

ενημέρωση του καταναλωτή για το οποιοδήποτε πρόβλημα ή φημολογία σχετικά με την ασφάλεια των προϊόντων τους.

- **Είναι για αυτό το λόγο που η ανάγκη καθιέρωσης μόνιμου διαλόγου με τους καταναλωτές και του επαγγελματίες του κλάδου για την αποκατάσταση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης κρίνεται απόλυτα επιτακτική.**
- **Είναι πολύ σημαντικό επίσης να τονίσουμε την ανάγκη να αποκατασταθεί, να συντηρηθεί και να αναπτυχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό η εμπιστοσύνη των καταναλωτών προς τις αρμόδιες κυβερνητικές αρχές Ελέγχου Τροφίμων. Οι καταναλωτές απαιτούν όπως οι αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες στελεχωθούν στο έπακρο έτσι ώστε να μπορέσουν να επιτελέσουν το πολύ σημαντικό έργο που τους αναλογεί έτσι ώστε**
 1. **Η ενημέρωση των καταναλωτών σχετικά με τους κινδύνους να μην είναι μια παθητική μετάδοση πληροφοριών. Αντίθετα πρέπει να είναι αμφίδρομη και να περιλαμβάνει διάλογο με /και πληροφορίες από όλους τους ενδιαφερόμενους.**
 2. **Οι καταναλωτές να λαμβάνουν ουσιαστικές και ακριβείς πληροφορίες έτσι ώστε να επιλέγουν με βάση αυτές.**
 3. **Η μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής για την ασφάλεια των Τροφίμων να είναι το ζητούμενο, διότι συνεισφέρει ουσιαστικά στην αύξηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στην πολιτική όλων των εμπλεκομένων φορέων για την ασφάλεια, την υγιεινή και την καταλληλότητα των τροφίμων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο είναι και η δημοσιοποίηση των ονομάτων των εταιρειών που παρανομούν. (Name and Shame)**
 4. **Η δημιουργία και στην Κύπρο ενός Συντονιστικού Φορέα, της Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων με τη συμμετοχή και του Συνδέσμου Καταναλωτών.**
- **Ο ρόλος του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών σε αυτή την προσπάθεια είναι καταλυτικός. Φιλοδοξία μας και αμετάθετος στόχος μας είναι η διασφάλιση των βασικών δικαιωμάτων του**

Κύπριου Καταναλωτή και η ευαισθητοποίηση και κατάρτιση του σε βαθμό που να γνωρίζει όχι μόνο τα δικαιώματα του αλλά και τις υποχρεώσεις και ευθύνες του όσον αφορά τον πολύ ευαίσθητο τομέα της ασφάλειας τροφίμων.

- **Θέλουμε να είμαστε σίγουροι ότι ο Κύπριος Καταναλωτής δεν θα υστερεί έναντι των καταναλωτών των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών αλλά θα απολαμβάνει όλων των αναγνωρισμένων δικαιωμάτων του μέσα στην Ευρωπαϊκή οικογένεια της οποίας είναι πλήρες μέλος. Το περιβάλλον μέσα στο οποίο θα ζει και η ποιότητα ζωής που θα απολαμβάνει πρέπει να είναι στα επίπεδα τα Ευρωπαϊκά που θα του εξασφαλίζουν την υγεία, την ασφάλεια αλλά και την ευτυχία.**